

Müdür ve Meslektaş İlişkilerine Duyulan Güvenin Öğretmenlerin Mutluluk Algılarıyla İlişkisi

Halil KARADAŞ¹ , Meltem KELEŞ²

Öz: Bu araştırmada, öğretmen görüşlerine göre okul müdürleri ile meslektaş ilişkilerindeki güvenin öğretmenlerin mutluluklarına etkisinin ne düzeyde olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca okul müdürleri ile meslektaşlar arasındaki güven ile öğretmenlerin mutlulukları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Mardin'in merkez Artuklu ilçesinde görev yapan toplam 402 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, öğretmen ve müdüre duyulan güven düzeyini ölçmeyi amaçlayan Çok Amaçlı T Ölçeği ve Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Form'u kullanılmıştır. Analizler sonucunda öğretmenlerin meslektaşlara güven, okul müdürüne güven ve mutluluk algılarının cinsiyete, sendika üyelik durumuna, eğitim durumuna ve hizmet süresi değişkenlerine göre anlamlı şekilde farklılaştığı ancak öğretim kademesine göre anlamlı farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Meslektaşlara ve müdüre güvenin algılanan mutluluk düzeyini yordama durumunu belirlemek amacıyla yapılan regresyon analizine göre, öğretmenlerin birlikte görev yaptıkları meslektaşları ile okul müdürlerine güvendiklerini ancak algılanan bu güven düzeyinin öğretmenlerin mutluluk algılarıyla düşük düzeyde bir ilişki içinde olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Güven, okul müdürleri, öğretmenler, okul.

The Relationship Between Trust in Principal and Colleague Relationships with Teachers' Perceptions of Happiness

Abstract: This research aimed to determine the effect of trust in school principals and colleague relationships on teachers' happiness, according to teachers' opinions. In addition, this study attempted to determine whether there was a significant relationship between the trust between school principals and colleagues and the teachers' happiness. This research was conducted with 402 participants working in the central Artuklu district of Mardin in the 2023-2024 academic year in Türkiye. The Multi-purpose T Scale and the Oxford Happiness Scale Short Form, which aim to measure the level of trust in teachers and principals, were used in this study. As a result of the analysis, it was determined that teachers' perceptions of trust in colleagues, trust in the school principal and happiness differ significantly according to gender, union membership status, education level and length of service variables, but there is no significant difference according to the level of education. According to the regression analysis conducted to determine whether trust in colleagues and the principal predicts the level of perceived happiness, the findings revealed that teachers trusted their colleagues and school principals. However, this perceived level of trust had a low level of relationship with teachers' perceptions of happiness.

Geliş tarihi/Received: 30.04.2024

Kabul Tarihi/Accepted: 18.07.2024

Makale Türü: Araştırma Makalesi

*Bu makale 7-9 Mart 2024 tarihleri arasında düzenlenen 17. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresinde özet olarak sunulan bildirinin geliştirilmiş halidir.

¹ Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi, Eğitim Yönetimi, halil.karadas@hotmail.com, 0000-0003-0855-3702

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Mardin Artuklu Üniversitesi, Eğitim Yönetimi, meltemoksz88@gmail.com, 0009-0002-4666-5289

Atf çin/To cite: Karadaş, H. & Keleş, M. (2024). Müdür ve meslektaş ilişkilerine duyulan güvenin öğretmenlerin mutluluk algılarıyla ilişkisi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 596-613.

<https://doi.org/10.33711/yyuefd.1476077>

Keywords: Trust, school principals, teachers, school.

Giriş

Günümüz eğitim örgütleri, yaşanan hızlı değişimler ve gelişmeler karşısında insan kaynaklarının yönetimini en verimli şekilde sağlamaya çalışmaktadır. Değişim karşısında inşa edilen yeni yönetim anlayışlarının bireylerin örgüt içerisindeki performanslarını tam olarak yansıtma ve onlardan en üst şekilde yararlanmaya dönük olduğu söylenebilir. Eğitim örgütlerinde de insan kaynağını oluşturan öğretmenlerin performanslarını en üst düzeyde gösterebilmeleri için, insanın psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir (Demir & İnandı, 2023). Çünkü açık sistem olarak değerlendirilen okulların, iş birliğine dayalı olarak etkili bir şekilde yönetilebilmesi için insan ögesine ilişkin unsurların (Selvitopu & Şahin, 2013) göz önüne alınması gerekmektedir. Güven ve mutluluk, bu unsurların en önemlileri olarak ifade edilebilir (Özer & Karadaş, 2021).

Güven, okul paydaşları arasındaki etkili bir öğrenme ortamı oluşturma ve geliştirmede önemli olup (Cerit, 2009) meslektaşlar arasındaki çalışmalarda ilişkilerin niteliği ve yönünü belirlemede kritik bir faktördür (McMillan vd., 2004). Dürüst ve doğru olmanın bir sonucu olduğu varsayılan güven kavramı, insan temelli araştırmalarda başarıya ulaşmanın ilk şartlarından ve bireylerin örgüt ile ilişkilerine yön veren en temel kavramlardandır (Demircan & Ceylan, 2003). Bu yönüyle güven; korku, çekinme ve kuşku duymadan inanma ve bağlanma duygusu (TDK, 2020); kişilerarası ilişkilerde yapıştırıcı işlevi gören bir olgu (Bökeoğlu & Yılmaz, 2008) şeklinde betimlenebilir.

Güven, içinde bulunulan duruma bağlı olarak farklı temel evrelere sahip olan çok yönlü bir yapı (Tschannen-Moran, 2014) olup, insanlar arası ilişkilerde, bir kişinin başka insanların etik, eşitlikçi, adil ve öngörülebilir bir şekilde davranacağına dair inancını ifade etmektedir (Luhmann, 1979). Alanyazına bakıldığında güven kavramına ilişkin farklı tanımlamaların yapıldığı görülmektedir (Arı, 2003; Özer vd., 2023). Güven, bir bireyin veya grubun güvene dayalı olarak başka bir tarafa karşı savunmasız olma isteği (Arı, 2003); diğer tarafın yardımsever, güvenilir, yetkin, dürüst ve açık olmasıdır (Tschannen-Moran, 2014). Güven; sosyal yaşamda bireylerin birbirleriyle ve çevrelerindeki olaylar ile olgularla ilişkilerinin devam ettirilmesinde ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesinde son derece önemli bir unsurdur (Özer vd., 2016). Romero (2015) güveni, iyi yapılmış örgütlerde görülen en önemli unsur şeklinde tanımlamıştır. Örgütler açısından güven, işleri verimli olarak yapmanın temelleri olan sağlıklı iletişim ve örgüt içi işbirliği için gerekli bir olgudur. İlişkileri bir arada tutan yapıştırıcı görevi olarak tanımlanan güven kavramı, hedeflere ulaşmak için temel bir olgudur (İnce vd., 2004).

Güven, insanlarla ilişki süresince değişebilen dinamik bir yapıdır. Dinamik bir yapısı olan insanoğlunun içine bulunduğu örgüt içinde güvenmeye en çok ihtiyaç duyduğu paydaşlardan biri örgüt yöneticileridir (Wang & Clegg, 2007). Buna göre, öğretmenlerin çalıştıkları kuruma ilişkin hissettiği güven algısında okul yöneticilerinin öncelik olarak ilk sıralarda yer alması doğal bir durumdur. Eğitsel bir örgüt olan okullarda da okul müdürüne duyulan güven; iş birliği, iş doyumu, bağlılık, verimlilik, yaratıcılık ve öğretmenlerin mutluluğu gibi birçok durumu etkilemektedir. Eğitim ortamı olan okullarda, okul müdürlerine duyulan güven ne kadar yüksek olursa, çalışanlar ve öğretmenlerin de çalışma isteği, okula olan aidiyet duyguları artmaktadır. Güvenin örgüt içi ilişkilere ilişkin önemli katkıları da yadsınmaz (Arı, 2003). Bireyin; çalıştığı kurumla, kurum yöneticileriyle ve iş arkadaşlarıyla güven içinde olması, görevine sıkı sıkı bağlanmasını ve içsel

motivasyonunun devamlı bir şekilde yüksek olmasını sağlamaktadır (Gökalp vd., 2015). Bir öğretmenin okul müdürüne duyduğu güven, öğretmenin müdürü ile kurduğu ilişki ve etkili iş birliği düzeyini olumlu yönde etkilemektedir. Okul müdürlerine duyulan güven, okul çalışanlarının yöneticilerin söylediklerini yapacağına güvenme olarak yorumlanabilir (Tamer, 2019). Bu yönüyle okul yöneticilerinin öğretmenlerin gözündeki konumu, öğretmenlerin çalışılan okula, meslektaşlarına ve okul yöneticilerine karşı duydukları güvenin doğal bir sonucudur.

Bireylerin pozitif duygular taşıması; kişinin mutlu olmasına katkılar sunup, bunun neticesinde sevinç, neşe, umut ve memnuniyet gibi olumlu duygu durumlarıyla kendini göstermektedir (Bulut, 2015). Olumlu duygu ve durumlar ise bireyde güven, mutluluk ve memnuniyet hissi oluştururken, tersi durumda mutsuz olmak gibi negatif duygular oluşturur (Warr, 2011). Eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler açısından olumlu olarak kastedilen duygular; okuldaki meslektaşlarına güvenmek (Özer & Karadaş 2021); yapılan işe ve verilecek bir göreve ilişkin istekli olmayı ifade etmektedir. İşini severek yapmak, verilen görevleri isteyerek kabul etmek, çalışılan ortamı benimseme ve memnuniyet duygularını beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla güven kavramıyla ilişkili olduğu düşünülen ve güven duygusunun bir sonucu olduğu varsayılan en önemli bir unsurlardan biri mutluluk algısıdır. Mutlu olmaya çalışmak, insanoğlunun en nihai hedeflerinden biridir (Warr, 2011). Mutluluk, insanlığın ortaya çıkışından beri, insanın çevresini tanımak ve insanları anlamak, tanımlamak ve varlığını sürdürmek istediği bir histir (Ulukan, 2020). Yapılan çalışmalar, mutlu hissetmenin veya mutlu olmanın örgüt ve örgütün doğal bir parçası olan bireye önemli katkıları olduğu yönündedir (Gavin & Mason, 2004; Pryce-Jones, 2011).

Okullar, toplumsal dönüşümün başladığı örgütler olduğundan, okulu ve öğretmenleri etkileyecek her türlü olay veya olgu, öğrencileri, velileri ve sonuç olarak toplumu etkilemektedir. Bu bağlamda okul örgütünün fedakâr çalışanları olan öğretmenlerinin mutlu olması öğrencilerin, öğrenci velilerinin ve toplumun mutlu hissetmesine doğrudan katkı sağlayacağı söylenebilir (Çetin & Polat, 2020). Örgüt ortamlarında, kişilerin mutlu olması ile toplumsal mutluluğu sağlandığı söylenebilir (Çaçan & Demirtaş, 2023). Mutlu olmak canlı bir sistem olan başta okullar olmak üzere, fabrika veya toplumsal diğer bir kurumsal yapıların yönetim anlayışlarından etkilendiği gibi, insanın davranışlarına da yön vermektedir. Diener (2000) mutluluğun örgüt çalışanları tarafından benimsenen en önemli amaç olduğunu ifade etmektedir. Bireyin örgüt içinde mutlu olmasının örgütün toplam mutluluğuna etkisi önemli ölçüdedir. Bu bakımdan yapılan birçok çalışmalar bireysel mutluluğun örgütsel mutlulukla sonuçlandığını ortaya koymasına rağmen, örgütlerin birçoğunun bireysel mutluluğu ihmal ettikleri veya birincil hedefleri olarak düşünmedikleri söylenebilir (Çetin & Polat, 2020).

Örgüt içinde olumlu duygular yaşayan meslektaşlarına paydaşlarına güven duyan insanların mutlu olacağı düşünülürken olumsuz duygular yaşayan paydaşlarına güvenmeyen kendini örgüt içinde yalnız hisseden öğretmenlerin mutsuz olacakları söylenebilir. Sonuç olarak insanlar arasındaki ilişkilerin yoğun bir şekilde yaşandığı kurumlar olarak okullarda güven kavramı büyük bir öneme sahiptir (Cerit, 2009). Böylesine önemli bir kavramın okullarda öğretmenlerin başta meslektaşları olmak üzere, veliler ve okul yöneticileri ile olan ilişkilerini etkilemesi kaçınılmazdır. Bu bağlamda öğretmenlerin okul yöneticileri ve meslektaşlarına olan güven duygularının mutluluk düzeylerini etkilediği (Kotaoğlu, 2019) söylenebilir. Eğitim kurumlarında mutlu olan öğretmenler; öğretim sürecini daha iyi yönetebilir, daha fedakâr davranabilir ve üstleri ile daha sağlıklı ilişki kurabilirler. Ayrıca okul ortamında mutlu olan öğretmenler kendilerini okulun bir parçası olarak görmektedirler. Bunun sonucunda daha verimli olacaklarını düşünmektedirler. Kendini okul

ortamında daha mutlu hissedilen öğretmenlerin okulun ve eğitim sisteminin amaçları ışığında doğrultusunda özveride bulunup fedakârlık yapacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada, okul müdürlerine ve meslektaşlara duyulan güvenin öğretmenlerin mutluluk algılarıyla ilişkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu kurgu ışığında, aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmaktadır:

Öğretmenlerin birlikte çalıştıkları meslektaşlarına ve okul müdürlerine güven algıları ne düzeydedir?

Öğretmenlerin mutluluk algıları ne düzeydedir?

Öğretmenlerin meslektaşları ile okul müdürlerine güven algı düzeyleri demografik değişkenlere göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?

Öğretmenlerin mutluluk algı düzeyleri demografik değişkenlere göre anlamlı şekilde farklılaşmakta mıdır?

Öğretmenlerin meslektaşlara ve okul müdürüne duydukları güven, mutluluk algı düzeyinin anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

Yöntem

Araştırmanın modeli

Bu çalışmada, nicel araştırma kapsamında tarama modellerinden biri olan ilişkisel tarama modeli tercih edilmiştir. Nicel araştırma yöntemlerinden olan ilişkisel tarama yöntemi iki ya da ikiden fazla değişken arasındaki azalan ya da çoğalan ilişkinin derecesini belirleme olanağı sunan ilişkisel tarama modeli, sıklıkla kullanılmaktadır (Karasar, 2023). Betimsel tarama çalışmaları, araştırma yapılan gruptaki bireylerin olaylar ve olgulara ilişkin görüş ve düşüncelerinin alındığı, karşılaştırıldığı görüşlerinin alındığı ve olayların, olguların betimlenmesine ilişkin çalışmalardır (Büyükoztürk vd., 2024; Karakaya, 2012). Bu bağlamda öğretmen algılarına göre öğretmenlerin okul müdürleri ile meslektaşlarına olan güven algı düzeyleri ile örgütsel mutluluk algılarının betimlenmesi ve güven algıları ile mutluluk düzeylerinin ilişkisine bakılmıştır.

Evren ve örneklem

Araştırmanın evrenini, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Mardin'in merkez Artuklu ilçesinde görev yapmakta olan okul müdürleri ve öğretmenlerden oluşmaktadır. Bu çalışmada var olan çalışma evreninden, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yoluyla seçilen 402 kişi, araştırmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır. Kolayda örnekleme, örneklem seçiminin ulaşılabilirliğinin araştırmacı için basit ve kolay olmasının model alındığı bir yöntemdir (Büyükoztürk vd., 2024). Artuklu ilçe milli eğitim müdürlüğü web sitesinden alınan verilere göre 2023-2024 eğitim öğretim yılında toplam 2993 öğretmenin görev yaptığı anlaşılmıştır (Balci, 2022). Evrendeki bu sayının, örneklem alınarak 400 öğretmen ile karşılanabileceği belirtilmektedir. Araştırma için 440 öğretmen ve okul müdürüne anket uygulanmış fakat anketteki kontrol maddelerinin yanlış kodlanmasından dolayı 402 anketin analizi yapılmıştır. Örneklem grubunu oluşturan katılımcıların demografik özelliklerine (cinsiyet, sendika üyelik durumu, görev yapılan kademe, eğitim düzeyi ve öğretmenlikteki hizmet süresi) Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1*Çalışmadaki Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler*

Değişken	Grup	f	%
Cinsiyet	Kadın	220	54.7
	Erkek	182	45.3
Sendikaya üyelik durumu	Evet	232	57.7
	Hayır	170	42.3
Görev yaptığınız kademe	Okul öncesi	35	8.7
	İlkokul	47	11.7
	Ortaokul	140	34.8
	Lise	180	44.8
Eğitim düzeyiniz	Lisans	312	77.6
	Lisansüstü	90	22.4
Öğretmenlikteki hizmet süreniz (yıl)	0-5	66	16.4
	6-10	104	25.9
	11-15	125	31.1
	16 & üstü	107	26.6
	Toplam	402	100

Tablo 1 incelendiğinde cinsiyete göre katılımcıların 220'si kadın (%54.7),182'si(%45.3) erkektir. Katılımcıların 232'si (%57,7) sendikaya üyeyken 170'i (%42,3) sendika üyesi değildir. Görev yapılan kademe açısından bakıldığında katılımcıların 35'i (%8.7) okul öncesi, 47'si (%11.7) ilkokul, 140'ı (%34.8) ortaokul ve 180'inin (%44.8) ise lise kademesinde görev yaptığı görülmektedir. Eğitim düzeyine bakıldığında, katılımcıların 312'si (77.6) lisans, 90'ı (%22.4) ise lisansüstü eğitimi mezunudur. Öğretmenlikteki hizmet süresi incelendiğinde katılımcıların 66'sının (%16.4) 0-5 yıl, 104'nün (%25.9) 6-10 yıl,125'nin (%31.1) 11-15 yıl ve 107'sinin de (%26.6) 16 yıl ve üstü çalıştığı belirlenmiştir.

Veri toplama araçları

Araştırmada veriler anket yöntemi ile toplanmıştır. Uygulanan anket formu üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde 5 sorudan oluşan demografik bilgi formu yer almaktadır. Formun ikinci bölümünde Çok Amaçlı T Ölçeği ve üçüncü bölümde Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu yer almaktadır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarına dair detaylı bilgilere bakıldığında ilk olarak *Çok Amaçlı T Ölçeğinin* orijinal hali, Hoy & Tschannen-Moran (2003) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin orijinal formunun Türkçe 'ye uyarlanması Özer (2006) tarafından yapılmıştır. Ölçek, 7 madde öğretmenlere duyulan güven ve 5 madde de okul müdürlerine duyulan güven ile ilgili olmak üzere 5'li likert şeklindeki 12 maddeden oluşmaktadır. Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu-OMÖ-K (Hills & Argyle, 2002) mutluluk algı düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilen ve (Doğan & Çötak, 2011) tarafından Türkçeye uyarlanan 8 maddelik bir ölçektir. Ölçek maddeleri: *Hiç katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Biraz Katılıyorum (3), Katılıyorum (4) Tamamen katılıyorum (5)* şeklindedir.

Verilerin analizi

Araştırma bulgularının analizi için SPSS programının 26. sürümü kullanılmıştır. Araştırmanın problem cümlesi doğrultusunda, öğretmenlerin meslektaşlara güven, okul müdürlerine güven ve mutluluk algı düzeylerini belirlemek amacıyla standart sapma, aritmetik ortalama gibi betimsel

istatistiklerden yararlanılmıştır. Veri analizinden önce ölçekler arasına konulan 2 kontrol maddesine bakılarak hatalı anketler veri setinden çıkarılmıştır. Katılımcılara anketler uygulanmadan önce gönüllülük esasına dikkat edilmiştir. Böylece elde edilen sonuçların geçerli ve güvenilir olmasına dikkat edilmiştir. Öğretmenlerin meslektaşlara güven, okul müdürlerine güven ve mutluluk algılarının; cinsiyete, sendika üyeliğine, öğretim kademesine, eğitim düzeyine ve görevdeki hizmet süresine göre anlamlı farklılık gösterme durumlarını tespit etmek için t-testi, tek yönlü varyans analizlerinden yararlanılmıştır. Son olarak; öğretmenlerin meslektaşlar ile okul müdürüne güven algıları ile mutluluk algıları arasındaki ilişki düzeyini belirlemede ise çoklu regresyon analizinden yararlanılmıştır.

Bulgular

Öğretmenlerin Meslektaşlarına Güven, Okul Müdürlerine Güven ve Mutluluk Algı Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

Araştırma kapsamındaki birinci soru, *öğretmenlerin meslektaşlarına güven, okul müdürlerine güven ve mutluluk algıları ne düzeydedir?* Şeklinde belirlenmiştir. Bu soruyu cevaplayabilmek için yapılan analizler sonucu raporlaştırılan veriler Tablo 2’de belirtilmiştir.

Tablo 2

Öğretmenlerin Meslektaşlarına Güven, Okul Müdürlerine Güven ve Mutluluk Algı Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

Ölçek/Boyut	Madde Sayısı	$\bar{X}$	Ss	Çarpıklık	Basıklık
Meslektaşlarına Güven	7	3.27	.89	-.079	-.657
Okul Müdürüne Güven	5	3.31	1.16	-.308	-.890
Mutluluk	7	3.37	.59	-.070	-.058

Tablo 2’de yer alan verilere bakıldığında; öğretmenlerin meslektaşlarına güven boyutunun aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.27$ ve standart sapmasının .89 olduğu görülmektedir. Okul müdürlerine güven boyutunun aritmetik ortalamasının $\bar{X}=3.31$ ve standart sapmasının 1.16 olduğu belirlenmiştir. Mutluluk boyutunun ise aritmetik ortalaması $\bar{X}=3.37$ ve standart sapması .59 şeklindedir. Bu bulgulara göre, öğretmenlerin meslektaşlarına güven, okul müdürlerine güven ve mutluluk algılarının orta düzeyde olduğu söylenebilir. Çarpıklık basıklık değerlerine bakıldığında ulaşılan bulguların güvenli kabul edilen bir aralıkta (Hair vd., 2013) olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamındaki ikinci soru, *öğretmenlerin meslektaşlarına güven, okul müdürlerine güven algıları ve mutluluk algıları demografik değişkenlere göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?* şeklinde ifade edilmiştir. Araştırmanın ikinci temel sorusunu yanıtlamak için yapılan analizlere ilişkin veriler tablo 3’te rapor edilmiştir.

Tablo 3

Öğretmenlerin Meslektaşlarına Güven, Okul Müdürüne Güven ve Mutluluk Algısının Cinsiyete Göre Analiz Sonuçları

Ölçek / Boyut	Unvan	n	$\bar{X}$	SS	sd	t	p
Meslektaşlara Güven	<i>Kadın</i>	220	3.11	.92	400	-3.96	.00
	<i>Erkek</i>	182	3.46	.81			
Okul Müdürüne Güven	<i>Kadın</i>	220	3.20	1.19	400	-2.12	.03

	<i>Erkek</i>	182	3.45	1.11			
Mutluluk	<i>Kadın</i>	220	3.35	.59	400	-.54	.58
	<i>Erkek</i>	182	3.39	.58			

Tablo 3'te araştırma grubunda yer alan öğretmenlerin ölçeklerinin puan ortalamaları verilmektedir. Öğretmenlerin meslektaşlarına güven düzeyinde grupların aritmetik ortalama puanlarına göre; kadınların aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3.11$) değeriyle orta düzeyde, erkeklerin aritmetik ortalama puanının ($\bar{X}=3.46$) değeriyle ise yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin okul müdürüne güven düzeyinin hesaplanan aritmetik ortalama puanlarına göre; kadınların aritmetik ortalama puanının ($\bar{X}=3.20$) değeriyle orta düzeyde, erkeklerin aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3.45$) değeriyle ise yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Mutluluk algı düzeyine bakıldığında ise, kadın öğretmenlerin aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3.35$) değeriyle erkek öğretmenlerin aritmetik ortalamasının ($\bar{X}=3.39$) değeriyle orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Yapılan t-testi analiz bulgularına göre, cinsiyet ile meslektaşlara güven alt ölçek puan ortalamaları arasında [$t_{(400)} = -3.96, p=.00$] değerleriyle, cinsiyet ile müdüre güven ölçek puan ortalamaları arasında da [$t_{(400)} = -2,12 p=.03$] değerleriyle istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmaktadır ancak cinsiyet ile mutluluk ölçek puan ortalamaları arasında [$t_{(400)} = -.54 p=.58$] istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Öğretmenlerin meslektaşlara güven, okul müdürlerine güven ve mutluluk algılarının sendikaya üye olma değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığının tespiti için, varyans analizi yapılarak analiz sonuçları Tablo 4'te rapor edilmiştir.

Tablo 4

Öğretmenlerin Meslektaşlarına Güven, Okul Müdürüne Güven ve Mutluluk Algısının Sendikaya Üyelik Durumuna Göre Analiz Sonuçları

Ölçek / Boyut	Sendika üyelik	n	$\bar{X}$	SS	sd	t	p
Meslektaşlara güven	Evet	232	3.28	.88	400	.31	.75
	Hayır	170	3.25	.90			
Okul müdürüne güven	Evet	232	3.20	1.18	400	-2.17	.03
	Hayır	170	3.46	1.12			
Mutluluk	Evet	232	3.35	.61	400	-.77	.44
	Hayır	170	3.39	.56			

Tablo 4 incelendiğinde; katılımcıların aldıkları puanlar arasında sadece okul müdürüne güven boyutunda [$t_{(400)} = -2,17 p=.03$] değerleriyle sendikaya üyelik değişkeni açısından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Okul müdürüne güven boyutunda bakıldığında, sendika üyesi olmayan öğretmenlerin ($\bar{X}=3.46$), sendika üyesi olan öğretmenlere göre ($\bar{X}=3.20$) okul müdürüne daha fazla güven duydukları söylenebilir. Meslektaşlara güven [$t_{(400)} = .31 p=.75$] ve mutluluk algıları [$t_{(400)} = -.77 p=.44$] değerleriyle anlamlı düzeyde bir farklılaşma görülmemektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, sendika üyesi olan ve olmayan katılımcıların meslektaşlara güven ve mutluluk algılarının benzer olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin meslektaşlara güven, okul müdürlerine güven ve mutluluk algılarının öğretim kademesi değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığının tespiti için, varyans analizi yapılarak analiz sonuçları Tablo 5'te rapor edilmiştir.

Tablo 5

Öğretmenlerin Meslektaşlarına Güven, Okul Müdürüne Güven ve Mutluluk Algısının Öğretim kademesine Göre Analiz Sonuçları

Ölçek / Boyut	Görev yeri	N	$\bar{X}$	Ss	F	P
Meslektaşlara güven	Okul öncesi	35	3.06	.85	.84	.47
	İlkokul	47	3.23	1.01		
	Ortaokul	140	3.26	.84		
	Lise	180	3.32	.90		
Okul müdürüne güven	Okul öncesi	35	3.15	1.16	.38	.76
	İlkokul	47	3.35	1.24		
	Ortaokul	140	3.37	1.16		
	Lise	180	3.29	1.14		
Mutluluk	Okul öncesi	35	3.42	.73	.32	.81
	İlkokul	47	3.38	.68		
	Ortaokul	140	3.39	.60		
	Lise	180	3.34	.53		

Tablo 5'te araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim kademelerine göre alt ölçeklerinin puan ortalamaları görülmektedir. Tablodaki veriler incelendiğinde, öğretim kademesi ile alt ölçeklerin puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılaşma bulunamamıştır ($p>0,05$). Mutluluk alt ölçeğinin genel puan ortalamasının ($\bar{X}=3.42$) da istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde bir farklılaşma göstermediği ($p=.81$, $p>0,05$) rapor edilmiştir.

Öğretmenlerin meslektaşlara güven, okul müdürlerine güven ve mutluluk algılarına ilişkin puanlarının öğretim kademesine göre anlamlı bir farklılık göstermediği rapor edilmiştir.

Öğretmenlerin meslektaşlarına güven, okul müdürlerine güven ve mutluluk algılarının eğitim durumu değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını tespit edip belirlemek ve bağımsız örneklem testi için t-testi yapılmış, bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6

Öğretmenlerin Meslektaşlarına Güven, Okul Müdürüne Güven ve Mutluluk Algısının Eğitim Durumuna Göre Analiz Sonuçları

Ölçek/Boyut	Eğitim düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	T	P
Meslektaşlara güven	Lisans	312	3.30	.87	400	1.55	.12
	Lisansüstü	90	3.14	.95			
Okul müdürüne güven	Lisans	312	3.38	1.16	400	2.37	.01

	Lisansüstü	90	3.06	1.13			
Mutluluk	Lisans	312	3.39	.60	400	1.25	.21
	Lisansüstü	90	3.30	.55			

Tablo 6’da yer alan bulgular incelendiğinde, öğretmenlerin meslektaşlara güven ve mutluluk algıları boyutunda, eğitim durum değişkenine göre farklılaşma yoktur ($p>0.05$).

Öğretmenlerin okul müdürüne güven boyutunda [$t_{(400)}=2.37$, $p=.01$] değerleriyle, anlamlı farklılık olduğu söylenebilir ($p>0.05$).

Öğretmenlerin meslektaşlarına güven, okul müdürlerine güven ve mutluluk algılarının hizmet süresi değişkeni bakımından analiz edilmesi için, bağımsız örneklem tek yön varyans analizi (ANOVA) yapılmış olup bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

Öğretmenlerin Meslektaşlarına Güven, Okul Müdürüne Güven ve Mutluluk Algısının Hizmet Süresine Göre Analiz Sonuçları

Ölçek / Boyut	Hizmet süresi	N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Fark(scheffe)
Meslektaşlara güven	0-5 yıl (1)	66	3.42	1.00	2.72	.04	1>3
	6-10 yıl (2)	104	3.19	.88			
	11-15 yıl (3)	125	3.13	.85			
	16 yıl & üstü (4)	107	3.40	.85			
Müdürüne güven	0-5 yıl (1)	66	3.60	1.32	1.85	.13	
	6-10 yıl (2)	104	3.19	1.23			
	11-15 yıl (3)	125	3.25	1.09			
	16 yıl & üstü (4)	107	3.32	1.05			
Örgütsel mutluluk	0-5 yıl (1)	66	3.36	.65	.45	.71	
	6-10 yıl (2)	104	3.35	.56			
	11-15 yıl (3)	125	3.34	.61			
	16 yıl & üstü (4)	107	3.42	.56			

Tablo 7’ye göre, öğretmenlerin meslektaşlara güven algılarının hizmet süresi değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı rapor edilmiştir. Farkın kaynağına bakıldığında, anlamlı farklılaşmanın hizmet süresi 0-5 yıl olan öğretmenler ile 11-15 yıl olanlar arasında görülmüş olduğu ve hizmet süresi 0-5 yıl aralığında olan öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin müdürüne güven algılarına bakıldığında ise anlamlı düzeyde farklılaşmanın olmadığı görülmektedir. Öğretmenlerin mutluluk algıları için Tablo 7 incelediğinde istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaşmanın olmadığı görülmektedir.

Mutluluk Algısının Yordanmasına İlişkin Analiz Sonuçları

Araştırmanın üçüncü sorusu *öğretmenlerin meslektaşlara ve müdürüne duydukları güven algılarının, mutluluk algı düzeylerinin anlamlı bir yordayıcısı olma durumunu sorgulamaya ilişkindir.*

Bu soruya yanıt almak amacıyla yapılan regresyon analizine ilişkin raporlaştırılan verilere tablo 8’de yer verilmiştir.

Tablo 8

Meslektaşlara ve Müdüre Güvenin Algılanan Mutluluk Düzeyini Yordamasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	B	Standard hata B	B	T	P	İkili r	Kısmi r
Sabit	2.888	.113		25.549	.00		
Meslektaşlara güven	.103	.040	.154	2.557	.01	.206	.127
Okul müdürüne güven	.045	.031	.088	1.457	.01	.178	.073

R=.218, r2=.047, p=.00

Öğretmenlerin meslektaşlara ve müdüre duydukları güven algılarının, mutluluk algı düzeylerinin anlamlı bir yordayıcısı olma durumunu sorgulamaya ilişkin yapılan analizler neticesinde; mutluluk ile meslektaşlara güven arasında pozitif yönde ($r=.20$), düşük seviyede ve istatistiksel açıdan anlamlı bir bulgu niteliği taşıdığı ($p=0,01$, $p>.05$) tespit edilmiştir. Meslektaşlara güven, öğretmenlerin mutluluk düzeylerini düşük düzeyde ama olumlu yönde etkilemektedir. Mutluluk ile müdüre güven boyutu arasında da pozitif yönde ($r=.17$), düşük seviyede bir ilişki olduğu görülmüştür ($p=0,146$). Bu iki değişken, mutluluğa ilişkin toplam varyansın %5’ini ($R^2=0,047$) açıklamaktadır. Bu bulgular doğrultusunda, güven algı düzeyinin, mutluluk algı düzeyini düşük düzeyde ve anlamlı düzeyde yordamakta olduğu söylenebilir.

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada ulaşılan sonuçlar bağlamında öğretmenlerin meslektaşlara ve okul müdürlerine ilişkin güven algıları ile örgütsel mutluluk algılarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar literatürde yapılan çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Külekçi-Akyavuz (2017), araştırmasında öğretmenlerin güven algılarının orta düzeyde olduğunu saptamıştır. Bu araştırma, çalışmamızın sonuçları ile paralellik gösterdiği söylenebilir. Bökeoğlu ve Yılmaz (2008), Kalaycı (2007) ve Yıldız (2013) çalışmalarında öğretmenlerin güven algılarının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Alanyazında araştırmanın bu sonucuyla örtüşmeyen ve farklı sonuçların olduğu çalışmalar mevcuttur. Ayık vd. (2014), çalışmalarında öğretmenlerin en çok yöneticilere, en az ise meslektaşlara güvendiklerini ifade etmişlerdir.

Cinsiyet değişkeni açısından elde edilen sonuçlar bağlamında, öğretmenlerin meslektaşlarına güven boyutunda, kadın öğretmenlerle karşılaştırıldığında erkek öğretmenlerin meslektaşlarına göre nispeten daha yüksek düzeyde güvendiği söylenebilir. Öğretmenlerin okul müdürlerine güven algıları boyutu incelendiğinde, erkeklerin, kadınlara kıyasla okul müdürüne daha çok güvendikleri sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazına bakıldığında, araştırma sonuçlarımızla benzer sonuçlar görülmüştür. Özer vd. (2006) tarafından yapılan çalışmada kadın öğretmenlerle kıyaslandığında erkek öğretmenlerin okul müdürüne daha fazla güvendikleri sonucuna ulaşılmıştır. Polat ve Celep (2008) tarafından yapılan çalışmada ise erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere kıyasla daha fazla güven duygusuna sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyet açısından değerlendirme yapıldığında, herhangi anlamlı bir farklılığın olmadığı çalışmalarda yer almaktadır. Yüksel (2009) ve Zengin (2011) yaptıkları çalışmalarda, örgütsel güven alt boyutunda cinsiyete göre bir anlamlı farklılığın olmadığını belirtmişlerdir.

Sendikaya üyelik değişkeni açısından yapılan analizler sonucunda meslektaşlara güven ve mutluluk algılarına göre anlamlı düzeyde farklılık olmadığı ancak okul müdürlerine güven algı düzeyinde anlamlı düzeyde farklılık olduğu belirlenmiştir. Öğretmenler, sendika üyeliği ile kendi haklarının garanti altına alındığını ve bu hakların da okul müdürleri tarafından en iyi şekilde korunacağını düşünmektedirler. Öğretmenler sendika üyelikleri olduğunda kendilerini daha güvende hissetmektedirler. Sendika üyeliği ile okul müdürü arasındaki ilişkinin daha sağlam ve sağlıklı olduğu da düşünülmektedir. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar, sendika üyesi olmanın okul müdürüne güven üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğunu göstermiştir. Izgar vd. (2009) araştırmalarında, sendikaların hedefleri ve faydaları değerlendirildiğinde, sendika üyeliğinin, ruh sağlığından iş doyumuna kadar birçok alanda pozitif bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu araştırmanın sonucu ile benzerlik göstermeyen farklı araştırmalar da mevcuttur. Dağlı ve Ağalday (2015) araştırmalarında, sendika üyeliğinin örgütsel muhalefet ile ilişki içinde olmadığını ortaya koymuşlardır. Çalışmalarında, herhangi bir sendikaya üyeliği olan ve olmayan öğretmenlerin okul müdürlerine duydukları güven algısının benzerlik gösterdiğini tespit etmişlerdir. Özer ve Karadaş (2021) da araştırmalarında, sendika üyeliği olup olmadığının öğretmenlerin, okul müdürlerine olan güven algıları üzerinde anlamlı bir farklılığın olmadığını belirtmişlerdir. Aydın (2015), tarafından yapılan araştırmada benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlar, sendikal üyeliğin çalışılan kuruma, kurumdaki paydaşlara güven duymaya ilişkin önemli bir etken olarak görülebilir. Diğer taraftan sendika üyeliğinin bireysel mutluluğa etki etmeyen bir faktör olduğu, bireysel mutluluğa etki eden başka faktörlerin varlığının incelenmesinin gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

Görev yapılan öğretim kademesi değişkeni açısından yapılan analizler sonucunda, hem meslektaşlara güven, okul müdürlerine güven hem de mutluluk algıları açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Görev yapılan öğretim kademesi değişkenine göre, öğretim kademesinin öğretmenlerin güven ve mutluluk algılarına ilişkin tutumlarını etkilemediği söylenebilir. Literatürdeki araştırmalar da görev yapılan öğretim kademesinin mutluluk algısına dair olan ilişkiyi değiştirmediğini ortaya koymuştur. Bulut'un (2015) yaptığı araştırmaya göre, ortaöğretim kademesinde çalışan öğretmenlerin mutluluk algıları öğretim kademesi değişkenine dair anlamlı farklılık göstermemektedir. Bu araştırmaların sonuçlarıyla benzerlik göstermeyen çalışmalarda bulunmaktadır.

Eğitim durumu değişkeni açısından yapılan analizler sonucunda, meslektaşlara güven ve mutluluk algılarında farklılık saptanmazken okul müdürüne güven düzeyinde farklılık görülmüştür. Öğretmenlerin meslektaşlarına güven ve mutluluk algılarına dair benzer düşüncelerde oldukları söylenebilir. Okul müdürüne güven boyutunda ise lisans mezunu öğretmenlerin, lisansüstü eğitim mezunu olan öğretmenlere göre, okul müdürlerine daha çok güvendikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum eğitim düzeyinin bireyin standartlarını yükselttiği ve meslektaşlar ile kurum yöneticilerine olan güven algı düzeyini olumsuz yönde etkilediği şeklinde yorumlanabilir. Dolayısıyla eğitim durumu arttıkça okul müdürlerine duyulan güven duygusunun azaldığı söylenebilir. Ancak literatürdeki eğitim durumuna ilişkin yapılan çalışmalarda farklı sonuçların da olduğu görülmüştür. Baş vd. (2011), yaptıkları çalışmada da örgütsel güven boyutunun eğitim durumuna göre değişmediğini belirtmişlerdir. Ayrıca, Gökdoğan'ın (2012) araştırma bulguları da eğitim durumunun güven alt boyutunda bir etkisinin olmadığı yönündedir.

Hizmet süresi değişkeni açısından yapılan analizler sonucunda, okul müdürüne güven ve mutluluk algı düzeyinin hizmet sürelerine göre farklılık arz etmediği; buna karşın meslektaşlara güven açısından ise anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Güven, birlikte geçirilen zamana ve

yaşantıya göre değişmektedir. Öğretmenler ilk atandıkları yıllarda gerek okul iklimini gerekse meslektaşlarını yakından tanımamış olduklarından, meslektaşlarına duydukları güven algılarının düşük olduğu; fakat zaman geçtikçe ve hizmet süresi arttıkça, öğretmenlerin meslektaşlara olan güven düzeylerinin de arttığı sonucu çıkarılabilir. Ortak yaşantı neticesinde, meslektaşların birbirlerini daha iyi tanımalarıyla güven duygusu da artmaktadır. Paylaşılan ve insanları bir araya toplayan ortak değerler de toplumda duyulan güveni arttıracaktır (Ferrera, 1992). Çağlar (2011) araştırmasında, öğretmenlerin hizmet sürelerinin arttıkça güven duygularının da arttığı sonucuna ulaşmıştır. Çınar ve diğerleri (2022) yaptığı çalışmada, hizmet süresi artan öğretmenlerin, mesleki kıdemlerinin artmasına bağlı olarak güven algısının da arttığını ifade etmiştir. Karadaş ve Akın (2023) çalışmalarında benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Öğretmenlerin, iş yaşamlarında geçirdikleri süre arttıkça mesleklerine daha fazla önem verdiklerini açıklamışlardır. Alanyazında farklı sonuçlara denk gelmek de mümkündür. Örneğin, hizmet süresi değişkenine göre araştırmamızın sonuçlarıyla örtüşmeyen (İncekara, 2020; Karamustafaoğlu, 2022), farklı sonuçlara ulaşmak da mümkündür.

Meslektaşlara ve müdüre güvenin algılanan mutluluk düzeyini yordamasına ilişkin yapılan çoklu regresyon analizinde, mutluluk ile meslektaşlara güven arasında pozitif yönde, düşük seviyede ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Meslektaşlara güven, öğretmenlerin mutluluk düzeylerini düşük düzeyde etkilediği şeklinde ifade edilebilir. Mutluluk ile okul müdürüne güven boyutu arasında pozitif yönde, düşük seviyede bir ilişki olduğu ancak anlamlı olmadığı görülmüştür. Öğretmenlerin mutluluklarının artmasıyla meslektaşlara duyulan güven düzeyi artmaktadır. Öğretmenler, eğitsel toplum olan okullarda ne kadar mutlu olurlarsa, çalıştıkları kuruma ve mesleklerine olan bağlılıkları da artacaktır. Ayrıca, okullarda amaçlanan hedeflerin başarılı bir şekilde gerçekleşmesi, etkili bir öğretim ortamının oluşturularak başarının elde edilmesi için çalışanların-öğretmenlerin algıladıkları güven duygusu kritik önem arz etmektedir (Kartal, 2010). Sonuç olarak okul yöneticilerinin; öğretmenlerle güven algısını iyileştirecek pozitif çalışma ortamları tesis etmesi ve iş birliği kültürü oluşturması, öğretmenlerin motivasyonunu, mutluluğunu arttırabileceği söylenebilir (İş ve Güçlü, 2024).

Öneriler

Bu araştırma Mardin’de elde edilen verilerle ve yapılan uygulamalar ile sınırlıdır. Bundan sonraki çalışmaların daha büyük bir örneklem grubu ile yapılması, okul müdürleri ile meslektaşlar arasındaki güven ile öğretmenlerin mutluluklarına etkisinin daha sağlıklı bir şekilde tespit edilmesine fayda sağlayacaktır. Nitel araştırma yöntemleri ile güven ve mutluluk algılarına ilişkin daha detaylı bilgiye ulaşılabilir. Sonuç olarak okul müdürleri ve meslektaşlar arasındaki güven düzeylerinin birçok değişkene göre farklılık göstermesinin çoklu sebepleri olabilir. Öğretmenlerin meslektaşlarına ve okul müdürlerine duydukları güven algısının orta düzeyden yüksek düzeye çıkarılması amaçlanabilir. Bu amaç doğrultusunda, okul müdürlerinin adil davranışlar göstermesi ceza ve ödül verirken eşit bir şekilde davranış sergilemesi kritik öneme sahiptir. Ayrıca karar süreçlerine öğretmenlerin katılımının sağlanması, şeffaf bir yönetim ve etik değerlere uyum gibi faktörlerin göz önüne alınmasının kurumsal güven düzeyini arttıracığı söylenebilir. Bahsedilen bu durumlar göz önüne alındığında, eğitsel toplum olan okullarda gerek öğretmenlerin meslektaşları ile gerekse okul müdürleri ile olan ilişkilerinde güven düzeyinin artmasıyla bağlılık, verimlilik, fedakârlık, iş doyumunu, yüksek performans, görev ve sorumluluk alma isteği gibi birçok durum da olumlu yönde etkilenmektedir.

Araştırmada elde edilen sonuçlar kapsamında, öğretmenlerin mutluluk algılarını etki eden faktörlere ilişkin meslektaşlarına ve okul müdürlerine güven ölçeklerinden farklı olarak başka değişkenlerin katıldığı çalışılmaların yapılması yararlı olacaktır. Ayrıca yapılacak nitel araştırmalar ile öğretmenlerle görüşmeler yapmanın ve derinlemesine sonuçlara ulaşmanın yararlı olacağı söylenebilir. Son olarak politika yapıcı aktörlerin öğretmenlerin mutluluk algılarına birinci derecede etki eden ekonomik faktörlerin iyileştirilmesinin öğretmenlerin ve öğretim faaliyetlerinin yararına sonuçlar doğurabileceği unutulmamalıdır.

Etik Kurul İzni Bilgisi: Bu araştırma, Mardin Artuklu Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 14/02/24 tarihli 2024/2 sayılı karar ve izniyle icra edilmiştir.

Yazar Çıkar Çatışması Bilgisi: Yazarların herhangi bir çıkar çatışması beyanları yoktur ve hiçbir kurumdan finansman desteği alınmadığı beyan edilmektedir.

Yazar Katkısı: Makalenin yazarları çalışmaya eşit oranda katkı sağladıklarını beyan etmektedirler.

Kaynakça

- Arı, G. S. (2003). Yöneticiye duyulan güven örgütsel bağlılığı artırır mı? *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 17-36.
- Aydın, Y. (2015). *Örgütsel sessizliğin okul yönetiminde kayırmacılık ve öğretmenlerin öz yeterlik algısı ile ilişkisi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi
- Ayık, A., Savaş, M. & Çelikel, G. (2014). Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin okul iklimi ve örgütsel güven algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11 (27), 203-220.
- Balcı, A. (2022). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem teknik ve İlkeler* (16. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları
- Baş, G., Şentürk, C., & Müdürlüğü, M. E. (2011). İlköğretim okulu öğretmenlerinin örgütsel adalet, örgütsel vatandaşlık ve örgütsel güven algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1(1), 29-62.
- Bökeoğlu, Ö. Ç ve Yılmaz, K. (2008). İlköğretim okullarında örgütsel güven hakkında öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 54, 211-233.
- Bulut, A. (2015). *Ortaöğretim öğretmenlerinin örgütsel mutluluk algılarının incelenmesi: Bir norm çalışması*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gaziantep Üniversitesi
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F., & Kılıç, E. (2024). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (35. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Cerit, Y. (2009). Öğretmenlerin Örgütsel Güven Düzeyleri ile İşbirliği Yapma Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 637-657.
- Çaçan, H., & Demirtaş, Z. (2023). Örgütsel güven ile örgütsel mutluluk arasındaki ilişkide örgütsel sessizliğin aracılık rolü. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(88), 1768-1786. <https://doi.org/10.17755/esosder.1288984>
- Çağlar, Ç. (2011). Okullardaki örgütsel güven düzeyi ile öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeyinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(4), 1827-1847.

- Çetin, S., & Polat, S. (2021). Ortaokul öğretmenlerinin örgütsel adalet algı düzeyleri ile örgütsel mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 171-182. <https://doi.org/10.33206/mjss.800081>
- Çınar, M., Serkan, İ. B. İ. Ş., & Erdoğdu, M. (2022). Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerin örgütsel güven algılarının incelenmesi. *Social Mentality and Researcher Thinkers Journal (Smart Journal)*, 8(60), 1060-1065. <https://doi.org/10.29228/smryj.62716>
- Dağlı, A., & Ağalday, B. (2015). Öğretmenlerin örgütsel muhalefetin nedenlerine ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 14(3), 885-898. <https://doi.org/10.17051/io.2015.86261>
- Demir, N. ve İnandı, Y. (2023). Okul Yöneticilerinin örgütsel adalet davranışları ile öğretmenlerin örgütsel bağlılık ve örgütsel güven duyguları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 57, 1-29. <https://doi.org/doi:10.9779.pauefd.1093082>
- Demircan, N. ve Ceylan, A. (2003). Örgütsel güven kavramı: nedenleri ve sonuçları. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 10 (2), 139-150
- Diener, E. (2000). Subjective Well-Being: The Science of Happiness and a Proposal for a National Index. *The American psychologist*, 55, 34-43. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.34>
- Doğan, T., & Çötök, N. A. (2011). Oxford mutluluk ölçeği kısa formunun Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk psikolojik danışma ve rehberlik dergisi*, 4(36), 165-172.
- Ferrera, R. J. (1992). Building trust. *Executive Educator*, 14(9), 31-32
- Gavin, J. H. ve Mason, R. O. (2004). The virtuous organization: The value of happiness in the workplace. *Organizational Dynamics*, 33(4), 379-392
- Gökçalp, S., Kaya, O., Angay, A., & Akgün, F. (2015). Okul müdürüne güvenin iş tatmini üzerindeki etkisinde lider-üye etkileşiminin aracı rolü. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 45-70.
- Gökdoğan, D. (2012). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin örgütsel güven algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Ahi Evran Üniversitesi.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. & Anderson, R. E. (2018). *Multivariate data analysis*. (8. Baskı). Cengage Learning EMEA
- Hills, P., & Argyle, M. (2002). The Oxford happiness questionnaire: A compact scale for the measurement of psychological well-being. *Personality and Individual Differences*, 33, 1073-1082.
- Hoy, W., & Tschannen-Moran, M. (2003). The conceptualization and measurement of faculty trust in schools: The Omnibus T-scale. *Studies in Leading and Organizing Schools*, 181-208.
- Izgar, H., Ertekin, A.L., ve Deniz, M.E. (2009). Aynı iş kolunda çalışan sendikalı ve sendikasız işgörenlerin iş doyumunu. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 105-114.
- İnce, M., Bedük, A., & Aydoğan, E. (2004). Örgütlerde takım çalışmasına yönelik etkin liderlik nitelikleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11, 423-446.

- İncekara, S. (2020). *Özel okul öğretmenlerinin örgütsel mutluluk ve örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
- İş, E., & Güçlü, E. (2024). Öğretmenlerin tükenmişlik deneyimi: nedenler ve çözüm önerileri. *International Journal of Mardin Studies*, 5(1), 54-66. <https://doi.org/10.63046/ijms.1441951>
- Karadaş, H., & Akın, M. A. (2023). Öğretmenlerin örgütsel mutlulukları ile örgütsel bağlılıklarının incelenmesi. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14(2), 289-309. <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1247022>
- Karakaya, İ. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı.
- Karamustafaoğlu, N. (2022). *Öğretmen algılarına göre okul imajı ile örgütsel mutluluk arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Kastamonu Üniversitesi
- Karasar, N. (2023). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*. Nobel yayın dağıtım.
- Kartal, S. E. (2010). *Genel liseler ve mesleki teknik liselerdeki öğretmenlerin örgütsel güven düzeylerinin karşılaştırılması (Elâzığ İli Örneği)*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Kastamonu Üniversitesi.
- Kotaoğlu, Z. (2019). *Temel eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin yöneticilerine güveni ile örgütsel mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki (Sakarya ili örneği)*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Külekçi Akyavuz, E. (2017). Öğretmenlerin örgütsel adalet ve örgütsel güven algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 805-831. <https://doi.org/10.19171/uefad.369242>
- Luhmann, N. (1979). *Trust and power*. New York: John Willey & Sons.
- McMillan, R.B., Meyer, M. ve Northfield, S. (2004). Trust and its role in principal succession: A preliminary examination of a continuum of trust. *Leadership and Policy in Schools*, 3(4), 275-294.
- Özer, N., Demirtaş, H., Üstüner, M ve Cömert, M. (2006). Ortaöğretim öğretmenlerinin örgütsel güven algıları. *Ege Eğitim Dergisi*, 7(1), 103-124.
- Özer, N., Dönmez, B., & Atik, S. (2016). Ortaokul ve lise öğrencilerinin okul müdürüne ve öğretmenlere güven düzeylerinin incelenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 40(1), 259-280.
- Özer, N., & Karadaş, H. (2021). Okul Müdürlerinin Yönetim Tarzları ile Müdür Öğretmen İlişkilerinde Güven. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(34), 1095-1123. <https://doi.org/10.26466/opus.767321>
- Özer, N., Okumuş, H., & Yıldırım, G. (2023). Öğretmene Güven ve Algılanan Öğretmen Desteği: Ortaokul ve Lise Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *SDU International Journal of Educational Studies*, 10(2), 74-87. <https://doi.org/10.33710/sduijes.1311849>
- Polat, S., ve Celep, C. (2008). Ortaöğretim öğretmenlerinin örgütsel adalet, örgütsel güven, örgütsel vatandaşlık davranışlarına ilişkin algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 54(54), 307-331.

- Pryce-Jones, J. (2011). *Happiness at work: Maximizing your psychological capital for success.* John Wiley & Sons.
- Romero, L. S. (2015) Trust, behavior, and high school outcomes, *Journal of Educational Administration*, 53(2), 215– 236. <https://doi.org/10.1108/JEA-07-2013-0079>
- Selvitopu, A. ve Şahin, H. (2013). Ortaöğretim öğretmenlerinin örgütsel adalet algıları ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişki. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(2),171-189.
- Tamer, M. G. (2019). Okul yöneticilerinin desteğiyle oluşturulan sosyal sermayenin okul başarısına etkisi. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 41, 283-312 <https://doi.org/10.21497/sefad.586619>
- TDK (2020). Türk Dil Kurumu Sözlükleri. Erişim: 24.02.2024, <https://sozluk.gov.tr/>
- Tschannen-Moran, M. (2014). *Trust matters: Leadership for successful schools.* John Wiley & Sons.
- Miskel, C., & Hoy, W. K. (Eds.). (2003). *Studies in leading and organizing schools.* IAP.
- Ulukan, A. (2020). Öğretmenlerin mutluluk ile psikolojik sağlamlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of International Social Research*, 13, 620-631. <https://doi.org/10.17719/jisr.10978>
- Wang, K. Y., & Clegg, S. (2007). Managing to lead in private enterprises in China: work values, demography and the development of trust. *Leadership*, 3(2), 149-172.
- Warr, P. (2011). *Work, happiness, and unhappiness.* NJ: Psychology Press.
- Yıldız, K. (2013). Öğretmenlerin örgütsel adalet ve örgütsel güven algıları. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(1), 289-316.
- Yüksel, F. (2009). *Ortaöğretim kurumlarında örgüt kültürü ile örgütsel güven arasındaki ilişki.* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Maltepe Üniversitesi.
- Zengin, M. (2011). *İlköğretim okullarında örgütsel güven ile öğretmenlerin örgütsel vatandaşlık davranışı arasındaki ilişki.* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Yüzüncü Yıl Üniversitesi.

Extended Summary

Introduction

Schools are organizations where people can meet their social needs and come together for a common purpose. There are some elements to effectively manage schools, which are considered open systems based on collaboration. Trust and happiness can be expressed as the most important of these elements (Özer et al., 2016; Özer and Karadaş, 2021). Trust is the willingness of an individual or group to be vulnerable to another party based on trust (Arı, 2003). The other party is helpful, reliable, competent, honest and open (Tschannen-Moran, 2014). According to Özer et al. (2016), trust is one of the indispensable elements in social life in the formation and maintenance of individuals' relationships with each other and with the objects, events and phenomena in their environment. Romero (2015) defines trust as the most vital element in well-structured organizations. Trust is essential for effective communication and collaboration, which are the foundations of a productive relationship. The concept of trust, defined as the glue that holds

relationships together, is a fundamental phenomenon in achieving goals (İnce et al., 2004). Trust, thought to be understood by everyone, but is challenging and complex to explain and define; it can be defined as an individual's belief that the other party will always act fairly, ethically and predictably (Luhmann, 1979).

After the concept of trust, the other element is the concept of happiness. The concept of happiness is as multidimensional and comprehensive as trust. It is challenging to define. Its definition may change depending on the environment and society. Happiness is a feeling that humans have wanted to know their environment and understand, define and maintain their existence since the emergence of humanity (Ulukan, 2020). Diener (2000) stated that happiness is the most significant goal adopted by organizational employees. In organizational environments, when people are happy, a general feeling of happiness occurs in society (Çaçan and Demirtaş, 2023).

Method

In this study, the descriptive survey model, one of the survey models within the scope of quantitative research, was used. Karakaya (2012) defined the descriptive survey model as a research model that is applied to large groups, where the thoughts and opinions of individuals in the group are taken about events and facts, and the events and facts are tried to be described. The descriptive screening model is a statistical research model that allows for collecting, describing and presenting numerical values related to a variable (Büyüköztürk et al., 2024).

The research population consisted of school principals and teachers working in Mardin province and its districts in the 2023-2024 academic year. For this research, a survey was applied to 440 teachers and school principals, but due to incorrect coding of the control items in the survey, 402 surveys were analyzed.

Findings

The first question of this research is: What is the level of teachers' perception of trust in their colleagues, trust in school principals and happiness? To answer this question, descriptive statistical analyses were conducted on the data obtained for each scale or sub-dimension. It was seen that the arithmetic means of the teachers' trust in their colleagues dimension was =3.27, and the standard deviation was .89. It was determined that the arithmetic mean of the trust in school principals dimension was =3.31 and the standard deviation was 1.16. The arithmetic mean of the happiness dimension was =3.37, and the standard deviation was .59. According to these findings, it can be said that teachers' perceptions of trust in their colleagues, trust in school principals and happiness were at medium levels.

The second question of this research is: Do teachers' perceptions of trust in their colleagues, perceptions of trust in school principals, and perceptions of happiness differ significantly according to demographic variables? To find an answer to the second question of this research, variance analysis was performed with the available data. No statistically significant difference was found according to education level. It was seen that the overall score average of the happiness subscale was higher than that of those in other groups, but this difference was not statistically significant ($p=.81$, $p>0.05$). It was seen that teachers' perceptions of trust in colleagues differed significantly according to the length of service variable. When the source of the difference was examined, a significant difference was seen between teachers whose service period was 0-5 years and those whose service period was 11-15 years and that it was in favor of teachers whose service period was

between 0-5 years. When we looked at teachers' perceptions of trust in the principal, it was seen that there was no significant difference.

The third question of the research was: Are teachers' perceptions of trust in colleagues and the principal a significant predictor of their level of happiness perception? To answer this question, multiple regression analysis was applied to the data obtained. According to the data obtained, it was seen that there was a positive ($r=.20$), low level and statistically significant ($p=0.01$, $p>.05$) relationship between happiness and trust in colleagues. We can say that trust in colleagues positively affects teachers' happiness levels. It was observed that there was a positive ($r=.17$), low-level relationship between happiness and the dimension of trust in the principal, but it was not statistically significant ($p=0.146$). These two variables explain 5% ($R^2=0.047$) of the total variance regarding happiness. The relative importance of the predictor variables on happiness according to the standardized regression coefficient (β); trust in colleagues and the school principal.

Discussion and Conclusion

In line with the results obtained in this research, it was concluded that the level of trust in colleagues and school principals and the perception of happiness were at medium levels. As a result of the regression analysis, it was seen that there was a positive, low level and significant relationship between happiness and trust in colleagues. The findings obtained in this study suggest that trust in colleagues positively affects teachers' happiness levels. It was observed that there was a positive, low-level relationship between happiness and the dimension of trust in the school principal, but it was not significant. As teachers' happiness increased, the level of trust in colleagues increased. It can be said that the happier teachers are in schools, which are educational societies, the more their commitment to the institution they work for and their profession can increase.